

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . . . 5 » — »
 Negyedévre . . . 2 » 50 »
 Egy óra . . . . . — » 85 »
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:
 PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
 a kir. itélőtábla épületével szemben,
 hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Szerkesztői iroda:
 PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
 a kir. tábla átellenében,
 hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket
 a kiadóhivatal vesz föl.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

A bécsi tárgyalások.

Pécs, 1898. augusztus 8.

Az osztrák és magyar kormányelnökök pénzügyminisztereikkel nagy ünnepi tornára gyűltek egybe Bécsben s a Lajthán innen és túl élénk érdeklődéssel kísérik a vitézi játék esélyeit: melyik fél emeli ki a másikat a nyeregből. A publikumból mindenki buzditja, bátorítja a maga favoritját s gunyolja, szidja a másik felet, amint érdekei, vágyai hozzák magukkal.

Mert nem arról tanácskoznak most Bécsben, hogyan lehetne megegyezni, ha pedig ez egyáltalán keresztülvihető, mi legyen a teendő, hanem hogy melyik kabinet essék áldozatul a zavaros helyzetnek, a melyben mind a kettő szeretne halászni.

Thun gróf csak időt szeretne nyerni, hogy a német ellenzék ki ne használhassa ellene azt a sürgős szükségét, a mely a mostani provizorium eredménytelen lejárta esetén fenyegeti. Sőt ha minden jel nem csal, az sem lehetetlen, hogy az osztrák kormány már arra is ráadná a fejét, hogy egészen lemondjon a további kiegyezési kísérletezésről s rálépjen a gazdasági különválás alapjára, mert ezzel egy csapásra ledölné a német ellenzéknek főerőssége, nem szoríthatná többé sarokba a kormányt a kiegyezés parlamenti tárgyalásának megakadályozásával.

Bánffy báró azonban most hirtelen annyira ellensége lett az osztrák kormánynak, hogy azt zavarából még akkor sem akarja kisegíteni, ha ezt a felajánlott külön vámterület elfogadásával megtehetné; most inkább ragaszkodik, mint valaha, ahhoz a kijelentéséhez, hogy ajándékot nem fogadunk el az osztrákoktól. Az osztrák politikai helyzetre való figyelemmel és annak kedvéért nem hajlandó belemenni az önálló magyar vámterületbe és Thun kormányát sem hajlandó az örökös provizoriumok megadásával segíteni. Elvárja inkább az osztrák kormánytól, hogy a helyzet tarthatatlanságából ez vonja le a konzekvenciákat.

Tagadhatatlanul ügyes vágás volt ez az osztrák kormánynak, a mely Bánffy báró állását akarta a koronánál megingatni azáltal, hogy az osztrák zavarokból való kilábolást csak ő akadályozza, amikor nem hajlandó újabb provizoriummal erre módot nyújtani. Nos, Bánffy báró jól tudja, hogy ha az 1898. évi I. t. c. és a saját kijelentése dacára újabb provizorium javaslatával állna elő az országgyűlésen, ez nemcsak nagy nehézségeket támasztana, de nagyon könnyen ki is ránthathák alóla a gyékényt — alulról. Hogy tehát ez ellen biztosítsa magát, határozottan visszautasítja Thun gróf provizorium tervét.

De hogy e mellett állását felfelé is

biztosíthassa, ép oly határozottsággal utasítja vissza a kiegyezés függő kérdésének önálló vámterület alapján való elintézését is, hanem elvárja, hogy a kiegyezés alkotmányos módon létrejöjjön. Ha ezt az osztrák kormány megcsinálni nem tudja, ám vonja le belőle a konzekvenciát s adja át helyét másnak, aki erre vállalkozik.

Nos, ez könnyen halálos csapás lehet a Thun-kabinetre, de hát kérdjük, vajjon akár az osztrák, akár a magyar kormány bukása változtathat-e egy jöttányit is a politikai helyzetet, kormányválság segíthet-e akkor, ha a válság méregfoga nem a személyekben, hanem magában a helyzetben, a politikai viszonyokban rejlik?

Ha a magyar kormányt bocsátaná el a korona, a minek ugyan legcsekélyebb valószínűsége sem mutatkozik, de a mit annál nagyobb buzgósággal híresztel a bécsi sajtó, vajjon képzelhető-e, hogy a magyar országgyűlés támogatná egy másik kormány provizorium javaslatát, a melylyel maga Bánffy sem mer előállni? Teljes bizonyossággal állítható, hogy egy ilyen kísérletnek szörnyű kudarccal lenne a vége, mert ha sikerülne is egy újabb provizoriumra vállalkozó kormányt alakítani, azt menten leoszlatnák az országgyűlésen.

De mi lesz a kiegyezéssel akkor, ha Thun gróf helyét más foglalja el? Hisz eddig már Thun a harmadik miniszterrel-

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Karlsbad.

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —

Évről-évre emelkedik Karlsbad vendégeinek száma, a múlt évben 43 ezer látogatója volt, az idén már bizonynyal lesz 45—46 ezer.

Májustól októberig Karlsbad igazi világváros; ilyenkor utcáin olyan tolongás van, mint első rangú tengeri kikötő városban. Látni itt az öt földrész lakóinak minden fajtaját, hallani itt magyart, németet, csehet, lengyelt, franciát, angolt, dánt, szerbet, olaszt, orosz és még tudja lsten mit nem.

Egész látványosság-számba mennek üzletei és ezek kirakatai, mit megbámul egyaránt a kíváncsi francia, mint a flegmatikus angol. A kutaktól kezdve egész a város végéig minden ház üzlet, illetve kirakat. Legfényesebbek az ékszer, az üveg, porcellán, női szabó és kés-üzletek. Épületei közül a »Sprudel« forrás vasszerkezetű csarnoka és a »Mühlbrunn« mellett levő görög stílusban épült földtő sétatere a műépítészet remeke.

A fürdővendégek áldozatkészségéből épült itt az oroszok, angolok, zsidók és protestánsok temploma. Legföltűnőbb a cifra orosz templom. Sárgára meszelt magas falán sok szentkép, tetején pedig hat torony van. Mészszíról úgy tűnik föl, mint egy török basa

turbánnal bekötött feje. A torony teteje dűsan van megaranyozva, úgy, hogy a rajta levő ablak egészen citromsárga fényt szór a templom belsejébe. Belülről a templom nem oly szintarka, mint külsejéről itélve gondolná az ember. Falai egyszerűen vannak meszelve, semmi kép vagy díszítés nincs rajtuk; padok sincsenek benne; csak oldalt a falak mellett van néhány szék a betegek számára, orgona sincs, oltár sincs; csupán a templom első nyegedében van egy emelkedettebb hely, ami világos barnára festett, kemény fából készült korláttal egész szélességében el van kerítve, mely a földtől egész a mennyezetig fölér. Ennek a korlátnak a közepén egy öl szélességű és magassága ajtó van, az ajtón, illetve a korlátban belül van a magasabb rangú pap, kívül pedig egy másik. A korlátban főtött szent képek vannak, ez előtt végzi a szertartást a pap. Az egész isteni tisztelet a kar énekéből és a pap válaszénekeiből áll. Amint a pápa felöltötte dűs arany himzésű, földig érő köntösét, hosszú szakállas arcával a közönség felé fordulva háromszor egymás után elénekelt a »gospodü pomiluj«-t, azt gondoltam, hogy a Lehel kürtjébe fúvott bele. Soha ilyen mély, öblös, tiszta csengésű erős baritont még színházban sem hallottam.

Az orosz templom mellett van a »Savoy-Westend-Hotel«, ez a fejedelmek szállója, gyönyörű egy épület, melyben minden elképzelhető kényelem megvan; mellette pedig vannak a bérházul szolgáló többi villák, mik benyulnak

már a várost környező fenyves erdőbe, hol a messze elterülő árnyas berkek és madárdaltól hangos ligetek lehelik az ózondús illatot.

A társadalmi közszellemet illetőleg itt igazi demokrácia uralkodik, nem úgy, mint más fürdőhelyeken. Itt semmiféle társadalmi osztály, sem nemzetiség nem nő a másik nyakára, p. o. egyik helyen a német, másik helyen a francia, vagy angol dominál, nálunk magyaroknál pedig ugyszólván csak a mágns numerál és ponderál; itt mindenki egyforma, azaz hogy előjoga egyiknek sincs. A kútnál p. o. a sorba csak úgy be kell állania a legáltalmasabb urnak, mint a koldusnak, a pippes, finnyás párizsi dáma mellett ott csoszog egy foghijas anyóka. És ezt tűrni kell, mert a kinek ez nem tetszik, annak kell innét tovább állani és nem megfordítva. Megvan ennek a maga magyarázata; itt mindenki magával törődik és nem a másikkal.

De hisz itt a versengés egészen ki van zárva. A kalmár az ő ezreivel itt meghúzódik, a beamter nem igen mer pöffeszkedni, egy földesur, egy mágns csak nagyon kicsiny ur, itt a pénzt csak az amerikai ültetvényes, vagy a chikágói disznókereskedő szórhatja, ezek aztán egész vagyont költenek el.

Itt az uraság ott kezdődik, ha valaki a Pupp hotelben lakik, naponta 100 frtot fizet a lakásért, saját cselédségét és fogatát hozta magával.

Karlsbadnak nemcsak az ábrázata, de a nevezetessége is kétféle, az egyik a forrásai,

nők, aki elődjét azzal az igérettel váltja fel, hogy neki majd sikerül az, ami azoknak nem sikerült s eddig még egyik sem válthatta be igéretét. Vajjon a Thun után következő negyedik szerencsésebb lesz-e? Ez teljesen ki van zárva, mert a pártviszonyok odaát annyira el vannak mérgeződve, hogy bármilyen kormányférfi is csak csöbörből vödörbe jut minden kísérletével, a melyet az ottani alkotmányos gépezet működésbe hozatalára kieszél.

A németek máris kijelentették, hogy eddigi álláspontjukból nem engednek semmiféle kormányval szemben. A német képviselők ebben az elkeseredett harcban már annyira mentek, hogy abból már nem menekülhetnek, mert különben áldozatul esnek saját felizgatott választóik dühének. Ők tehát csak a nyelvrendeletek teljes és föltétlen visszavonásával volnának békés parlamenti tárgyalásoknak megnyerhetők. De ha valamelyik új bécsi miniszterelnök erre az utra lepne s a németek kedvéért eltörölné a nyelvrendeleteket, akkor még nagyobb veszedelemmel találná magát szemben, mert akkor meg a csehek fordulnának ellene, nemcsak hasonló szenvedélyességgel, de a németekénél nagyobb számbeli erővel is; s ami egyptár német párttörődéknek sikerült, az bizonyára még inkább sikerülne az egységes és hatalmas cseh-clubnak. Nyugodt, vagy csak türehető mederben folyó parlamenti tárgyalásokról tehát semmiféle esetben beszélni sem lehetne.

A mikor tehát Bánffy báró azt mondja, hogy ő szorosán ragaszkodik a kiegyezés megkötéséhez, de csak Auszria alkotmányos képviselével, a 14-ik §. kizárásával s erre provizoriumot sem hajlandó adni, akkor kétségtelen, hogy a vele alkudozó osztrák kormányt akarja megbuktatni, mert lehetetlent kíván tőle. De ezzel a kérdést nem oldotta meg, mert a mi lehetetlen Thunnak, az lehetetlen lesz bárkinek másnak is s a mi lehetetlen a mostani alkot-

mányforma mellett, az lehetetlen marad az alkotmánynak bármilyen revíziója esetén is; mert olyan államférfiúi lángész még nem született a világra, a ki olyan alkotmányformát tudjon kieszelni, hogy annak képviselétében németek és szlávok ne álljanak szemben egymással, mindig ugyanazokkal a hatalmi tendenciákkal, ugyanazzal a szenvedélylyel s ugyanazzal az engesztelhetlenséggel.

Mindazok a taktikázások tehát, a melyekkel az alkudozó kormányok egymást buktatni igyekeznek, a monarchia válságát nem fogják elhárítani, az a történelem vaskövetkezetességével mégis elő fogja idézni a szétválást s meg fogja teremteni a természetes alapon nyugvó perszonális uniót, akár hajlandó Bánffy báró belemenni az önálló magyar vámterületbe, akár nem; mert akárhogyan döngeti valaki a fejével a falat, ki nem jut a szabadba, míg rá nem szánja magát az ajtón kimenni. Már pedig a mostani zavarból csak egy kivezető ajtó van s ezt a hatvanhetes törvény nyitotta, a mikor a kiegyezés nem sikerülte esetén a gazdasági önállóságra utalta az országot.

H i r e k.

Pécs, 1898. aug. 8.

Ki hát az illetékes.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Kedves Szerkesztő Úr! — Engedje meg, hogy becses személye iránt érzett minden respektusom mellett is kijelentsem Önnek, hogy nem ért a mesterségéhez. Látta, Ön még mindig olyan özönvíz előtti fogalmakat táplál az újságírói mesterségről, hogy csak az igazságot, valóban megtörtént dolgokat s ezeket is úgy akarja közölni újságjában, a mint megtörténtek. Így Ön sohasem fog zöld ágra jutni, mert kihagyja számításából a modern újságszínalás mozgató elemét — a szenzációt.

Azt mondja Ön erre, hogy csinál az élet elég szenzációt s így a való dolgok közlése sincs hiján a szenzációnak, mert némely

dologban épen az a legszenzációsabb, hogy megtörténhetett. Ez azonban téves felfogás, mert az a szenzáció, a mit a valóban megtörtént dolgok csinálnak, nem újságírói szenzáció. Az újságírónak magának kell értenie a szenzáció csinálásához; megtörténteknek kell állitania olyan érdekes dolgokat, a melyek még csak a jövő méhében vajudnak vagy egyáltalán meg sem fogamzottak. Ilyenekről közönséges halandó nem tudván semmit, természetes, hogy szenzációt csinál, mikor egyszerre csak mint bevégzett tényekről olvas róluk az ember az újságban. Ez a szenzáció aztán igazán az újságíró érdeme s nem a tényké.

Lám mikor az Ön kedves laptársa, a »Pécsi Napló« felvillanyozta a város lakosságát azzal a szenzációval, hogy a pécsi vasuti üzletvezetőség felállítása bevégzett dolog, s azt a miniszter nemcsak elhatározta már, de helyiséget is szemelt ki számára, Ön a helyett, hogy segített volna azt a szenzációt bővebb részletek feltalálásával és kiszínezésével kihasználni s így legalább részben a maga előnyére kihasználni, ósdi észjárással azon törte a fejét, hogy igaz-e a közölt szenzációs esemény, mintha bizony ez változtatna a dolog érdekes voltán. Ön rögtön sürgönyözött Budapestre információért s elég ügyetlen volt leközölni a választ is, a mely ugy hangzott, hogy — nincs szenzáció!

Ki látott már ilyent egy modern újságírótól; hát Önnek nem kell nyári szenzáció? De meg is kapta, amit keresett, mert lám a »Pécsi Napló« tegnapi számában benne van, hogy Ön nem illetékes az ő hírének demontálására. Nos és ez igaz is, mert a »Pécsi Napló« szenzációs híreinek a demontálására csak egyetlen illetékes közeg van s ez — maga a »Pécsi Napló«. Csak egy napot várt volna s meggyőződhetett volna erről, hisz másnap már közölte, hogy az üzletvezetőségről sem a miniszteriumban, sem az itteni irányadó körökben, kiknek már köszönetet is szavazott, senki sem tud semmit.

Avagy nem emlékszik Ön a »Pécsi Napló« tavalyi szenzációjára, a mikor azt írta, hogy a pécsi polgári leányiskolában még ez év elején felsőbb tanfolyam nyílik meg s azt is hoztátette, hogy ennek közlésére egyenesen a tanfelügyelő hatalmazta fel. Nos hát nem maga a »Pécsi Napló« írta erre pár napra, hogy a mellékes kérdés, mikor létesül a felsőbb tanfolyam, elég az, hogy beszélnek róla, hogy jó lenne azt létesíteni valamikor.

másik a lengyel zsidók. Ó ti kedves alakok! Szegényeket mindenki, mindenütt üldözi, a benszülött hitsorsosaik kitagadják, velük minden lelki rokonságot megtagadnak, társaságokba, szalonokba nem fogadják be, sőt még a zsinagógába sem eresztik őket, mert azt állítják róluk, hogy imájuk közben buzgóságuk arányához mérten kiabálnak, lármáznak, már pedig ők nemcsak hogy nagyon buzgók, de vakbuzgók.

A városi magisztrátus is haragszik rájuk, mert úgy mondják, nem fizetnek kurtaxát, és csak rontják a fürdő jó hírnevét. A parkokban, sétatereken nem ülnek melléjük, mert úgy mondják, hogy köpködnek. Tehát lármáznak, nem fizetnek és köpködnek. Hisz én Istenem teremtem, ez még nem olyan nagy bűn. Hát hol nyissa fel panaszos szóra némaságra kárhoztatott ajakát, ha nem az Istene előtt? azután meg hogy nem fizetnek, hisz szívesen tennék, ha tudnák. Köpködni! hisz ez meg a kura hatásának egyik jó jele?

Hát kedves atyámfiak az Urban, ily csekélység miatt kell tinektek annyi méltatlan szenvedést, megalázást tünnötök!

De ne higgyétek, hogy mindenki ily könnyörtelen irántatok.

Óh én részvételt vagyok hozzátok; ha ezt úgy éreznék, mily boldoggá tenne benneteket ez a tudat!

Mindössze az az oka, hogy nem értjük egymás nyelvét! Ugy mondják, hogy öltöze-

tük, viseletük miatt van ez a nagy ellenszenv, hogy ez feltűnő, hogy izléstelen. De hisz nem járhat mindenki az utolsó párisi divat szerint. Azután kérdés, mit szólnának a mi hortobágyi csikós uniformisunkhoz a fürdő vendégek?

Hogy mindezek ellenére mégis meg maradnak ősi viseletük, szokásuk mellett, én ebben csak az ő bölcsességüket látom. Az ősök tradícióinak ápolása a jövő záloga. Lehet, hogy mi ezt nem értjük, azért oly furcsa nekünk.

Az igazi lengyel zsidó két részből áll u. m. fejből és lábból. De hogy ez valóban így van-e, nem merem positive állítani, csak annyi bizonyos, hogy nekem nem sikerült több alkat-elemüket felfedeznem. Hogy e két térség között mi lappanghat, az titok, mit egy földig érő fekete selyem habitus sötét leple takar. A fej szintén két részből áll u. m. szemből és orrból, a többi térségen mindenütt körös-körül szőr borítja; de ez aztán oly hatalmas növéssé, hogy amerika ős erdején az indián könnyebben keresztül tör, mint ezen a fésű. A fejnek különös fő ékessége a halántékról függőlegesen aláfutó, dugóhuzó formájú, csavarmenetekre süttött, úgy nevezett »huncutka«. Azt mondják, hogy a fej ezen főékességének önkényes megsemmisítése az egyházból való kiközösítésre és az örökségből kitagadásra törvényes okul szolgál náluk.

A testnek másik részéből, a lábból szintén csak a lábujhegyek látszanak ki, erről

is csak annyit sikerült felfedeznem, hogy bőrrrel vannak befödve.

A lengyel zsidó arca rendszerint bánatos, melancholicus, szenvedést, világ fájdalmat árul el, csak kevés kivétellel lehet valamelyik arcismetan ismerőnek azt állítani, hogy a mérész szabásu hajlott orr energiára vallana.

Miután mindenkitől elhagyatva vannak, nem csoda, ha egymás környezetében mindig együtt vannak. A veszély mindenkit egyesít!

Ez okból ők ha ülnek, seregestől egy rakásra ülnek, ha ők járkálnak, — mert az igazi lengyel zsidó sohasem sétál — mindig hármásával, vagy ötösével járkálnak, a két szélső pedig egy lépéssel előbbre jár, mint a középső vagyis C alakban mennek.

Hogy miféle nyelven közlik egymással gondolataikat, ezt sem tudtam felfedezni, bár én érdemesítettem őket arra, hogy studium tárgyává tegyem. Megfigyelésem után annyit mondhatok, hogy tele és egészen tátott szájjal beszélnek s addig meg nem állanak, míg egy mondatot el nem mondtak, legyen az bármilyen hosszú körmondat, vagy kria verbalis. Innét van az, hogy némelyik a szó közepén vesz lélekzetet; ezt pedig rendesen követi egy gége-, vagy torokhang. A beszédben még nem eléggé jártasoknál ez akkor fordul elő, ha egy porciónál több levegőt szítt magába egy szip-pantásra. Beszéd közben a gestikulációi nem igen élénkek; e célra rendesen a balkezet használja és pedig vagy úgy, hogy mutató-

Hát a püspöki széküresedés idején hány szenzációs püspökjelölése volt a »Pécsi Napló«-nak! Mindegyik egészen bizonyos, befejezett tény volt, csak az volt a hiba, hogy az egyik jelölés dementálta a másikat ugyancsak a »Pécsi Napló«-ban. Aztán milyen biztos főispánjelöltje volt annak idején a volt alispán személyében, akit a kormány már csak azért sem mellőzhet, mert ez az egész megyei közönség közóhaja; mikor pedig az új főispán kinevezése megtörtént — persze a Szily-féle kombináció bukásával — a »Pécsi Napló« üdvözölte ezt elsőnek, mint a megyei közóhajnak megfelelőt.

Még a külföldre is elkalandozott szenzációkért s a szerb királyt már többször megházasította, persze utóbb mindig maga dementálva értesülését. De hát mutatóba ez a pár eset is elegendő arra, hogy bebizonyítsam Önnek, mikép a »Pécsi Napló« szenzációi nem mindig olyanok, hogy dementit ne tűnének, de az ehhez való jogot mindig ő tartja fenn magának.

Ez érdekessé és változatossá teszi a lapot s azért más ne kontárkodjék bele a mesterségébe illetéktelenül.

Remélem, hogy szerkesztő ur nem fog megharagudni őszinte szavaimért, hanem okulni fog belőlük a jövőre.

Haruspex.

Napirend 1898. augusztus 9-én.

Naptár: kedd, aug. 9. — Róm. kath.: Román. — Prot.: Román. — Görög-kel.: (jul. 28.) Nikánor. — Zsidó: Ab 21. — Nap kél 4 óra 33 perckor; nyugszik 7 óra 4 perckor. — Hold kél este 10 óra 5 perckor; nyugszik 1 óra 19 perckor délután. Utolsó negyed 7 óra 13 perckor reggel.

Időjárás: Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: »száraz, meleg idő, később borulás, zivatarok várhatók.

Közigazgatási bizottsági ülés a vármegyeházán délelőtt 9 órakor.

— (A pécsi Polgári kaszinó esélye.) Szombaton este volt a második és az idei nyáron utolsó táncestély a Polgári kaszinóban. A vendégek csak lassan kezdtek gyülekezni, de mire a tánc megkezdődött, már nemcsak a tánctermet töltötték meg a vigadók, hanem akik abban élvezetet nem találnak, az

ujját az orrához emeli, vagy pedig könyökét erősen a csipejéhez szorítva, alkarját vízszintesen leereszti és mind az öt ujját széjjel terjeszti, ezzel egyidejűleg pedig jobb vállát füléhez emeli. A járása nem valami röpké, ruganyos; inkább csúszva, csoszogva halad, lábát midőn menés közben hátra hagyva felemeli, sarka nem látható soha, ezt eltakarja reverendászerű habitusa.

A lengyel zsidó szerény és alázatos, nem dicsekedő, sem vagyónával, sem őseivel nem kérkedik. Így p. o. ha aranyórája van is, mégis a járókelőktől kérdi, hogy hány óra; ha ott-hon százezrei vannak is, itt koldusnak adja ki magát. Az őseket illetőleg pedig nincs az a bármiféle mágnás, a ki őseit oly magasra tudja vinni, mint ő; ha p. o. valamelyiknek eszébe jutna magyar nemességért folyamodni, vagy kamarássággért, hát nem 16, hanem tán 116 őst is ki tudna mutatni, mert annyi szent, hogy az ő ősei Mózesztől, Ábrahámától, vagy Árontól származnak, sőt ha lehet egyáltalában hitelt adni a Darwin-féle elméletnek, akkor az ő ősei bizonyára valamelyik kókuszfán ugráltak.

Mindeme jó tulajdonuk mellett van mégis egy rossz szokásuk: az, hogy isznak, de szörnyen isznak. De nem kell ám azt hinni, hogy valami francia pezsgőt, tokaji bort, vagy akár sört! A világért sem! Karlsbadon nem isznak mást, mint vizet, vizet . . . vizet és örökké vizet. Más földi halandó megelégszik, ha a Sprudel, vagy Mühlbrunnból 2—3 pohárral egyszer iszik napjában. Ők isznak reggel, dél-

udvarban ültek körül néhány asztalt. A késői érkezésen kívül még az idő kellemesen és gyorsan való mulásáról tanuskodik az, hogy az egész vendégsereg három óráig együtt maradt és csaknem mindnyájan egyszerre távoztak el a mulatságról.

— (Augusztus 29.) A mohácsi vész évforduló napján a mohácsi csatasíkon épült kálváriai kápolnában az elhunyt hősök emlékére tartandó egyházi ünnepély sorrendje a következő: reggel 7 órakor horvát csendes mise és szent beszéd, melyet Penc János izsépi plébános tart; d. e. 9 órakor német szent beszéd, tartja Schultz Károly németmárok esperes-plébános, utána csendes mise; tíz órakor pedig magyar szent beszéd, melyet Baán Sándor budapesti ferencrendi házfőnök tart; utána ünnepi nagy mise.

— (Halálozások.) Özv. Pászitaky Józsefné szül. Pecher Zsófia ma reggel, életének 67-ik évében, meghalt. Temetése holnap (kedden) délután 5 órakor lesz a Mária-utca 25. számú házból a budaikülvárosi temetőbe. Az engesztelő misét ugyancsak holnap délelőtt 10 órakor tartják lelkiüdvéért a belvárosi plébánia-templomban. Halálát a Pászitaky, Balha, Cséfalvi és Szemányi-családok gyászolják. — Özv. mitternburgi Mitterpacher Imréné, szül. Polyák Ida — Mitterpacher Imre honvédszázados özvegye, szombaton délután, életének 52-ik évében, meghalt. Temetése ma délután 5 órakor volt a megye-utca 20. szám alatti házból a budaikülvárosi temetőbe. Az engesztelő misét holnap (kedden) délelőtt 9 órakor tartják lelkiüdvéért a belvárosi plébánia-templomban. Az elhunytat kiterjedt család, köztük mitternburgi Mitterpacher Gusztáv cs. és kir. hadnagy, gyászolja.

— (A vadászat szezonja.) Augusztus elseje óta ismét szólnak a puskák, sűrű lövések verik fel a mezőségek és pagonyok csendjét. Megkezdődtek a vadászatok és Pécs nimródjai, kik türelmetlenül várták au-

ben, este. Isznak, ha fáznak, isznak, ha melegük van, isznak, ha éhesek, ha szomjasok.

Mint a Skamander síkjait a vándormadarak, úgy szállják meg ők a kutakat; ha egyet azután bevettek, akkor terhes felhőként ellepik az ülőhelyeket; ide rakódnak le, mint Octoberben a kőbányai legyek a meleg konyha falára. Itt aztán állhatatosan megmaradnak és nincs hatalom, mely innét őket kimozdítsa.

Mindig hallottam emlegetni, hogy lassu viz partot mos. Ugy el-elgondolkozom rajta, vajjon, Ur Isten, miért is iszszak ők annyira ezt a csoda hatású vizet, mert rájuk illik, amit egy itatóspapír reklam-feliratán láttam: »iszik, mint a viziló«.

Én, az én gyenge eszemmel nem tudok mást gondolni, mint azt, hogy ők most bosszút forralnak!

Üti, dobja, rugja, gyűlöli őket mindenki, tele van már mindenkinek a gyomra ő velük, ezt az elrontott gyomrot jöttek ide kireparálni az ő ellenségeik; tehát most eliszszak előlük a reparáló orvosságot, a vizet.

Tekintetes karlsbadi magisztrátus! A ti várostok forrása sok, de még több a lengyel zsidó; a forrás kimerithetlen; de a lengyel zsidó annál makacsabb, annál kitartóbb; halljátok hát jó tanácsomat!

Ne nehezteljenek a lengyel zsidóra, ha köpköd, ha lármáz, ha nem fizet cur taxát, hagyjátok őt békében, mert bizony Isten egy szép napon arra ébredtek fel, hogy kiitták kutaitokat és koldussá tettek benneteket!

Dr. Flóris Endre.

gusztus jöttét, ugyancsak sietnek minél több vadat fűzni akgatékra. Szabad löni: szarvast, dámbikát, őzbakot, zergét és foglyot, míg a nyul, császármadár, fácán és tuzok csak 15-én szabadul a tilalom alól. Az erdőben s a hegyek között több vadászatot tartottak már s minden vadászt bizonyára örömmel tölt el a hír, hogy sok a nyul bár fogolyban, de különösen fürjben meglehetősen a hiány, mi a költés ideje alatt uralkodott kedvezőtlen időjárásnak lehet eredménye, vagy annak, hogy vándorutjuk alatt sokat elpusztítottak belőlük. Így a szombaton és vasárnap Ország Lajos kisteleki birtokán tartott vadászat alkalmával csak dr. Fejérváry Imre báró főispán lőtt két foglyot és a házigazda egyet, míg fürj mindössze 4 repült fel előttük, dacára a nagy területen, hosszú ideig folytatott vadászatnak,

— (Gyilkosság.) Még a múlt hónap huszonhatodikán történt, hogy a csendőrőrsjárat a püspöklaki határban egy meggyilkolt asszony hullájára akadt. A vizsgálat kiderítette, hogy a meggyilkolt Apl Péterné szül. Gász Anna, geresdi lakosnő, kit megtámadója négy-öt, hatalmas fejszecsapással ölt meg. A tettes nyomozása megindított, de még eddig semmi eredmény sincs, s a vizsgálat annál nehezebb, mert még az ok sem sejtethető, a miért a szerencsétlen nőnek meg kellett halnia.

— (A pécsi műkedvelők egyesületének ünnepélye.) A nőegylet helyiségébe ismét vidám élet költözött vasárnap. A pécsi műkedvelők egyesülete tartotta ott nyári ünnepélyét, amint ezt már jó előre köz tudomásra hozta meghívók, falragaszok és a Király-utca bejárata fölött lengő zászló által. Még vasárnap is folyton hirdette az ünnepély megtartását az a nagy fatábla, melyet utcáról-utcára hordozott egy ember mindaddig, míg a közönség gyülekezni kezdett a nőegylet helyiségében. Míg a vendégek nagyobb számmal összegyűltek, levelezéssel, confetti dobálással telt az idő, majd rövid szünetek tartása mellett a programszámok előadása következett benn a nagy teremben, hova a közönség ilyenkor egész bucsujáratot rendezett, hogy azután újból a szabad levegőre siessen a következő szám kezdetéig. Szeitz Antal Gabányitól a Kakasülön, Petrovits Nándor pedig a Potyajegy című monologot adta elő s mindketten szép hatást értek el ügyes, sok helyen alig várt rutinnal előadott szavallatukkal, úgy hogy teljesen megérdemelték azokat a zajos tetszésnyilvánításokat, melyekből bőven kijutott mindkettőjüknek. A műsor többi része módosulást szenvedett, a mennyiben az egyesület legjobb énekesének, Bálint Ferencnek, édes atyja szombaton este meghalván, ő helyette Petrovits Nándor énekelt duettek zongora-kísérettel mellett Kántor Katinkával, a műkedvelők széphangú és kedves megjelenésű primadonnájával. Az énekszámok is igen szépek voltak s teljesen megnyerték a hallgatók tetszését, kik többször ismételten is megújráztatták a dalokat. Este tánc volt, mely csak azért szünetelt egy óráig, hogy a tombolatárgyakat kisorsolhassák, a melyek között igen sok csinos apróság volt. Azután vidáman folyt a tánc tovább s általában igen sikerült lefolyású volt az ünnepély, melyen Reeh György városi tanácsos, Ratkovits Károly díszelnök s

többen az említették barátai közül is megjelentek s a műkedvelők meg is voltak elégedve az eredménnyel, dacára, hogy kezdetben deprimáló hatással volt rájuk vasárnap reggel megjelenő lapjárunknak egy közleménye, mely hosszasan foglalkozik azzal, hogy mire való a műkedvelők egyesületének zászló, melynek beszerzési költségeit óhajtották megszerezni a tegnapi multság által; de csakhamar megvigasztalódtak, belátván, hogy az egész közlemény csak egy embernek, — talán nem is helyes és logikus alapon nyugvó, — véleménye, mert hogy a nagyközönség szívesen kereste föl ennek dacára a műkedvelők ünnepélyét s ezáltal mintegy szankcionálta a kitűzött célt is, azt legjobban az ünnepély sikerült volta bizonyítja, amit annál nagyobb örömmel konstatálunk, mert egy ilyen szorgalmas, szép eredménnyel működő és igazán kulturális célokat szolgáló egyesület elnézést érdemelne még akkor is, ha valami téves lépést követne el, nem pedig nyílt támadást, különösen akkor, ha arra csak egy ember felfogása szerint szolgált rá.

— **(Szűnik a szocializmus.)** Örvendetéstartalma van azon jelentésnek, a melyet *Rossnyay* Béla csendőrhadnagy, a mohácsi szakasz parancsnoka terjesztett most be. Arról szól, hogy a mohácsi kerületben csupán Bodolyán van még négyszáz szocialista, más-különben szűnőfélben van. S még a szocializmus hívei is munkába állottak csaknem kivétel nélkül az aratás idejére és mivel a termés jó s így keresetük kielégítő lesz, valószínű, hogy ez is előmozdítja a szocializmus még nagyobb megszűnését s nemsokára már Bodolyán sem lesznek szocialisták.

— **(Meteorologiai jegyzetek.)** A belügyminiszter rendelkezése folytán Pécs város is meteorologiai állomás lett s mint ilyen-nél, minden nap a városháza falán egy táblán kifüggesztik a meteorologiai észleleteket az egész országra vonatkozólag. Pécsre nézve külön eszközi a meteorologiai megfigyeléseket *Cirer* Elek dr. városi tiszti főorvos. E jegyzeteket naponként közöljük az aznap este megjelenő lapunkban.

— **(Öngyilkos asszony.)** Nagyon érzékeny természete lehetett *Hoff* Józsefné somogyi lakosnőnek. Valami szóváltása volt tegnapelőtt a férjével és úgy látszik, hogy ez keserítette el annyira, hogy azután egy konyhakéssel szíven szurta magát. A súlyos sebből vérző asszonyt dr. *Harmos* Árpád, vasasi tb. járásorvos részesítette első orvosi segélyben, de sérülése olyan komoly természetű, hogy alighanem halálát fogja okozni.

— **(Órára volt szüksége.)** Torontálmegyében Csöme községben van a hazája *Bayer* Mihály vándor aranyművesnek, a ki áruival házalva egészen Siklósig eljutott. Itt azonban meglopták és pedig egy szép ezüst órát csent el tőle a hozzávaló láncsal együtt *Bersán* Pap Sándornak makói illetőségű szolgálója. A tolvaj zsákmányával megszökött és lehet, hogy már azóta Makón parádézik az órával és láncsal, a melyért majd le fogja ülni büntetését, ha a hatóság kezébe kerül.

— **(Karlsbadi sütemény a csendőrségnél.)** Ha az ember a csendőrségnél ennivaló kinézésű dolgot lát, nem igen támad kedve beleharapni, mivel legalább is megmér-

gezett bűnjelet sejt benne. Tudósítónk ma egy karlsbadi ostyát látott *Bogyay* csendőrszázadosnál, a mely mellé szinte odaképzelte az édes, hideg fagyaltot. Jobban megnézve azonban a mutatott dolgot, kitűnt, hogy az egy levelezőlap gyanánt szolgáló, karlsbadi ostyát ábrázoló papírlap, a melyet most az ottani fürdővendégek képes levelezőlap helyett küldenek ismerőseiknek. A mutatott példány is így került Pécsre *Bogyay* csendőrszázados családjának egyik nőtagjának küldve a Karlsbadban időző dr. *Turcsányi* Pál ezredorvostól.

— **(Gyujtogató.)** Szabolcsan *Bika* Józsefnek háromszázharminc forintra biztosított háza leégett. A vizsgálat kiderítette, hogy a tüzet gyujtogatás eredményezte s a tettes is csakhamar kézrekerült *Petko* Antal, ugyancsak szabolcsi lakos személyében, ki a leégett ház tulajdonosának régi haragosa és boszúból gyujtotta föl a házat. Tettét tagadja ugyan, de a bizonyítékok kétségtelenné teszik bűnöségét. A gyujtogatót azonnal fogságra vetették és pedig, — ami jellemző a szabolcsiakra, — különösen azért, nehogy ideje és alkalmá legyen hamis tanukat szerezni, akik ártatlanságát bizonyítsák.

— **(Házi szarka.)** A dombovári vasuti vendéglőben alkalmazott *Szekeres* István pincérnek a fogásra fölakasztott nadrágjából eltűnt két forint tizenöt krajcár. A foganatosított vizsgálat kiderítette, hogy a pénzt *Riedl* András, ugyanott alkalmazott háziszolga vette ki a nadrágzsebből s tettét be is vallotta, minek alapján ellene a följelentés megtéte.

— **(Leesett a vonatról.)** A tegnap Barcsról tíz órakor Pécsre érkező vonat utasai között leesett a robogó vonatról. A baleset közben azonban olyan szerencséje volt, hogy semmi baja sem történt a leesés következtében, hanem azonnal talpra állott, sőt mindjárt futásnak is eredt, nehogy még elcsipjék és megbüntessék. Így azután a nevét sem sikerült megtudni.

— **(Megrabolt vasuti alkalmazott.)** *Zelenai* Antal szentlőrinci vasuti alkalmazottat, a mint a községen kívül egy gyaloguton haladt, három ember megtámadta és elvettek tőle egy bőrtáskát, melyben 69 krajcár és körülbelül hét-nyolc forint értékű tárgyak voltak. A rablást *Karlin* Sándor terezienfeldi, *Polc* Károly elzászi és *Lukács* István csimai illetőségű, fűrészgári munkások követték el, kiktől a lopott tárgyakat elkobozván, letartóztatták őket.

— **(Ellopott ruhanemű.)** *Krenhardt* Anna beremendi illetőségű asszonytól, ki most Pécsen tartózkodik, huszonkét forint értékű ruhaneműt lopott el *Gasparics* Anna csavargónő s azután megszökött. Valószínű azonban, hogy hamarosan kézre fog kerülni, mert már tudják, hogy ő a tettes s akkor büntetése sem fog elmaradni.

— **(Pecsenyére éheztek.)** Az egyházbéri legelőn csavartak *Kalányos* Mária márfai és *Lakatos* Gizella atalai cigányasszonyok. Bizonyosan megéheztek s pecsenyére vásott a foguk, mert a réten két libát megfogtak s bizonyosan hamar meg is kopasztották volna azokat, ha meg nem csipik őket nemsokára a lopás elkövetése után. Így azután a libák visszakerültek gazdájukhoz, Timár Ist-

vánhoz, a két cigányasszonynak pedig pecsenye helyett rabkosztban lesz része egy ideig.

— **(Megcsipett tolvaj.)** Felső-Iregén *Schwarz* Ignác kocsmárosból elloptak egy ezüst órát tizenkét forint értékben. A káros feljelentése következtében megindított nyomozás kiderítette, hogy a tolvajlást *Sterli* Sebestyén hűgyészi lakos követte el, kinél a lopott órát meg is találták. Természetesen elvették tőle s őt magát a tamási kir. járásbírósa vette őrző szárnyai alá.

— **(Tolvaj szerető.)** *Szontág* Ádám tardi kocsmárosból néhány darab ruhaneműt kelt lábra, még pedig a megejtett nyomozás szerint *Keller* Margit varasdi lakosnő közreműködése folytán, ki a meglopott emberrel vadházasságban élt. A tolvaj szerető most majd a bíróság elé kerül a lopás miatt.

— **(Bécsi lányok.)** Kalapos volt mind a két leány. Az egyik, a szőke, különösen borzas. A másik feketeszemű volt, de fehér a foga. Ezt szívesen mutogatta a kapitány szobájában. Feszélyezés nélkül ültek le a dívánra. Miközben várták, hogy rájuk kerül a a sor. A szőke magas volt és karcsu, de alacsony és gömbölyű a barna. Aki már forgólódott a világban, az már a megjelenésükről ítélhette, hogy ezek valami artista vérek lehetnek. Azok is voltak. Az orfeumok, a circusok művész-seregéből. Előadták, hogy előadásokat tartani jöttek ide, ámde fáradozásaik díját nem igen találták meg.

— Szegény világ van itt, mondták a kapitánynak németül. Mi hazamennénk Bécsbe. Mit csináljunk? Mert elfogyott a pénzünk, mondták a lányok, fiatal lányok, a kalapos bécsi lányok itt az idegenben.

— **(Kifosztott pince.)** Betörők jártak *Kreiszman* Dávid szakcsi lakos pincéjében s onnan tíz forint áru pálinkát s ugyanannyi értékű sört loptak el. A nyomozás a tettesek után megindított, de még eddig nem sikerült kilétüket megtudni.

— **(A menyecske.)** Még csak 38 évesnek vallja magát *Simonyi* Julis, de úgy néz ki, mintha legalább ötven volna. Úgy látszik, hogy nagyon viszontagságos életet él, legalább erre vall az is, hogy az éjjel úgy leitta magát egy kocsmában, hogy be kellett szállítani az őrszobába, hol azután ma reggelre kialudta mámorát.

— **(Negyven évig mozdonyvezető.)** *Stwertka* János a mohács-pécsi vasutnál alkalmazásban levő mozdonyvezető július 31-én nyugdíjaztatott. *Stwertka* 40 évig volt mozdonyvezető. Ez alatt az idő alatt 30 esztendeig szolgálta a duna-gőzhajózási társaságot mely a mohács-pécsi vasut tulajdonosa.

— **(Ismeretlen holttestek.)** A Pörboly pusztai *Simon* Dunaágból egy alacsony termetű, jól fejlett 14—16 év közötti koru ismeretlen leánynak hullája fogatott ki. Haja sárgásszőke, hosszú és dus növése, szemei barnák, fogai jók és fehérek. Ruházata csipkés nyaku fehér vászoning, porcellán és üveg előgombos, rózsaszínű karton-kabát, fehér virágokkal, rövid vörösszínű alapon kék csipkékkel kockás barquett szövetszoknya. Mindkét fülében apró gyöngyalaku recézett keretű, hosszas kerek arany függő volt, melyek lencselapján hit, remény és szeretet symbolikus képe kereszt, szív és horgony van bevéve. Külerő-

szak nyomai a hullán nem találtattak. A holttestet az előjáróság takarította el. Szegzárdon az ugynevezett baka-város terén levő nyílt kutban egy 40 év körüli asszony hulláját találták meg. A holttestet mindeddig fel nem ismerték. A megindított vizsgálat lesz hivatva kideríteni, vajjon bűntény, avagy más esemény áldozata-e?

— **(Férj uram a bokorban.)** Albert Mátyás szegzárdi lakos sehogysem tudott megbékülni a világ sorával. Alig hogy megházasodott, már nem tetszett neki a házasság és néhány évi próbaházasság után elzavarta hitvesét. De a magányos életre is hamar ráunt és visszakivánczolt élete párja oldala mellé, Csak hogy az asszony nem akart visszamenni, hasztalan volt minden kívánsága. Ezért aztán boszut esküdött ellene. A múlt vasárnap észre vette, hogy felesége és napa: Mailák Imréné a vasutra vezető uton sétálnak, elrejtőzött egy bokorba és amint közelértek hozzája, feleségére bortal támadott és őt, valamint anyósát alaposan elverte, ráadásul anyósáról lerántotta a nagy kendőt és elrohant vele.

— **(A jó asszony.)** Nem érdemli még a jó feleséget az a napszámos, a ki ma délben hiábavaló fáradságot okozott a rendőrségnek. Kint a Höffler-féle bõrgyár előtt eszméletlenül hevert, mikor rátaláltak és jelentették a rendőrségnek. Onnan kimentek hordágygyal, hogy majd beviszik a geberdusztól levert embert a városi közkórházba; de mire kiértek, annak már hült helye volt. A felesége ugyanis érte ment és addig ébresztette,

míg lábára bírta állítani és haza vezette. Most otthon ápolja a rossz embert a jó asszony, a ki megijedt attól, hogy az urát a kórházba akarják vinni, hogy ott aludja ki a részegséget a fejéből.

— **(A Duna áldozatai.)** Bitter József dunaszekcsői kocsis a szabad Dunában fürdött, s e közben egy forgóba került, honnét nem tudott kiszabadulni, s így a víz alá merült. Holttestét még nem találták meg. — Kovács István szegzárdi születésű, 32 éves napszámos az éjjel a Kimmerling József tulajdonát képező s a Margit-hidnál horgonyzó hajóról ittas állapotában a Dunába esett. Nyomban hozzáfogtak kimentéséhez, de minden igyekezet hiábavaló volt, mert a szerencsétlen nyomtalanul elmerült a habokban.

— **(Gyújtogató betörők.)** Ráctöttösön egyik éjjel ismeretlen tettesek betörték Neumeister Márton házába, a ruha- és ágyneműket összeszedték és elvitték. De mielőtt eltávoztak, a szoba közepén tüzet raktak. Neumeister és neje távol voltak hazulról és gyermekeik, kik a másik szobában aludtak, csak reggeli 3 órakor vették észre a tüzet, midőn a füst őket fojtogatni kezdte. Természetesen lármát csaptak, mire a szomszédok eloltották a tüzet. A csendőrség nyomozza a galád gonosztevőket.

— **(A mecenás.)** Régen nem volt olyan jó dolga Jakóbi Józsefnek, egy elzüllött, szegény embernek, mint tegnapelőtt este. Egy jószívű emberbarát fizetett neki pálinkát anynyit, a mennyit csak meg tudott inni és ő

fel is használta az alkalmát; addig ivott, míg teljesen el nem ázott s így állapotban elesvén, úgy beütötte fejét egy kőbe, hogy az erősen vérezni kezdett s vérzését csak *Ludvig Ferenc* tb. főorvos állította el, kit gyorsan értesítettek az esetről. Szóval a végzet úgy akarta, hogy ez az egyetlen boldog napja is szomorúan végződjék az öreg csavargónak.

— **(Vérrokonok házassága.)** Egy német orvosi hetilap érdekes statisztikával harcol a vérrokonok házassága ellen. Azon kezdi, hogy a siketnémaságot nem öröklik oly mértékben, mint hiszik. A 1220 gyermek közt, kiknek vagy apja, vagy anyja volt siketnéma, csak hét esetben voltak szintén siketnéma, ami 0.6 százalék. Ha mind a két szülő siketnéma volt, a percentszám 4.6-ra emelkedett; ez a szám is feltűnően csekély. Jobban emelkedik a percentszám oly házasságoknál, melyeket vérrokon siketnémák kötnek. Némely esetben, mikor a siketnéma első ízben nem rokon, másodsor rokon leányt vett el, csak az utóbbi házasságból született siketnéma gyermek. Feltűnő a siketnémák száma a zsidók közt. Berlinben megszámlálták, hogy ezer keresztény közt négy-öt, ezer zsidó közt huszonhét siketnéma volt. Ez a jelenség összefügg azzal, hogy zsidó vérrokonok nagyon sűrűn kötnek házasságot. A zsidók e gyakori baja magyarázza meg azt is, miért van olyan sok zsidó siketnéma-intézet.

— **(Tűzesetek.)** Hidegkúton *Heinik* Jánosnak háza a padláson levő élelmiszerekkel és takarmánnyal együtt a tűz martaléka lett,

miáltal a gazda 395 forint kárt szenvedett, mert a leégett épület biztosítva nem volt. A tüzet Heiniknak Illés nevű fia okozta, ki gyúfával játszott és felgyújtotta a ház végéhez rakott szalmakazlat, mitől az épület is lángborult. Helyestán *Angyal Máté* János csépeletlen gabonája égett meg, a mely szintén nem volt biztosítva s így ötven forint a kár. A tüzet itt is gyerekek okozták és pedig *Angyal Máté* Vendelnek Ferenc nevű és Simon Ferencnek Vendel nevű gyermekei. A káros a gyújtogató gyermekek szüleivel kárára kiegyezett. *Szörös* István kölesdi lakosnak az udvarán levő szénakazla égett le, mely biztosítva nem volt s így a tulajdonos 30 frt kára nem térül meg.

— **(A nyitott ajtó.)** *Hand* Gáspár sásdi lakos nem zárta be házának ajtaját, a mit arra használt fel *Bergel* Ádám rumboldi, vasmegyei csavargó, hogy a lakásba behatolva, onnan egy csomó ruhaneműt elloptott. A tolvajnál megtalálták a lopott holmikat s azokat elkobozva, őt a sásdi járásbírósnak adták át s egyuttal értesítették viselt dolgairól illetőségi járásának szolgabírói hivatalát.

— **(Az influenza története.)** Ezzel a címmel könyvet írt Marby francia tengerészorvos. E betegségről, a mely mindinkább nagyobb teret hódít, már a tizenharmadik századból hoz fel adatot. 1239-ben epidemikusan lépett fel az influenza. A 13. században ez volt az egyetlen szereplése. A 14. században már 6, a 15.-ben 7, a 16.-ban 17, a 17.-ben 12, a 18.-ban 28 és a 19. században egész

1861-ig 21 influenza-epidemia lépett fel. Hozzá kell venni, hogy egész 1892-ig nem ismerték fel az influenzát. Ekkor fedezte fel Pleiffer e betegség bacillusát. 1895-ben Besançon még azt is felfedezte, hogy ez a bacillus rendszerint mások társaságában szokott fellépni és a szerint, amint ez, vagy amaz a bacillus segítkezik neki, más és más formában lép fel. 1860 óta annyira szaporodott az influenzabetegségek különböző formája (mell-, altest-, ideginfluenza), hogy korunkat egész bátran el lehetne róla nevezni az „influenza-század”-nak.

— **(A vita vége.)** *Kovács* József sellyei lakosnak szóvitája támadt *Kovács* Katalin kápolna pusztai lakosnővel, a mit akként intézett el, hogy botjával főbe ütötte az aszszonyt, a ki ennek következtében nyolc nap alatt gyógyuló sérülést szenvedett. *Kovács* József beismerte tettét s ellene a feljelentés megtéte.

— **(Hűtlen gazdatiszt.)** Ámán József gazda, gróf Benyovszky Rezső felsőtengelic földbirtokos megbizásából, azt a panaszt tette a faddi csendőrségnél, hogy a hangospusztai magtárból már hosszú idő óta valaki rendszeresen dézsmálja a gabonát és az uraságnak eddig körülbelül 500—600 frtnyi kárt okozott. A csendőrség erélyes nyomozás után a tettetted *Jedlicska* Béla gazdatiszt személyében kiderítette, a ki a gabonát a béresekkal egyszer Fácányosba, máskor Szedresre, majd Tolnára szállította és eladta. *Jedlicska* váltig tagadja a terhére rótt lopást és azt állítja,

hogy a gabonát fizetése fejében vitte el. Ügyét átadták az illetékes bíróságnak.

— **(Védte a szolgáját.)** A jó és hűséges szolgát minden gazda szereti, mert bizony ezek majdnem oly ritkák, mint a fehér holló. *Holló* Gáspár is szerette az ő hűséges kis pásztorát, a 14 éves *Nagy* Marcit, kit az ő szeme láttára *Keserü* János úgy megütött, hogy az menten összeesett. Ezt nem hagyhatta abban *Holló* Gáspár, szolgájának védelmére kelt, de vesztére tette, mert *Keserü* a kezében levő ólmos bottal őt is leütötte, összezúzva a fejét és orrát. Most a gazda és szolgája az ágyat nyomják. *Keserü* pedig a börtönben várja a büntetését.

— **(Névmagyarosítások.)** *Grünhut* Manó, siklósi illetőségű, ugyanottani lakos, Gyulaira, — *Kohn* Manó és *Kohn* Andor, kaposvári illetőségű ugyanottani lakosok, Kádárra, — *Kaufmann* Mór, *Kaufmann* Lajos, Arthur, Gusztáv, Viktor, Károly és Sándor, ozorai illetőségű, budapesti lakosok pedig Ozoraira változtatták vezetéknevüket belügyminiszteri engedély folytán.

— **(Elvesztett bizonyítvány.)** *Kumpert* Miklós szabolcsi erdőőr a hegyhátai járás főszolgabírája által 1888. július 19-én kiállított eskübizonyítványát elvesztette. A ki a bizonyítványt megtalálja, vigye be a rendőrséghez.

Vidéki hátralekosainkat tisztelettel kérjük, sziveskedjenek hátralekaikat mielőbb beküldeni.

Pécs szab. kir. város

meteorológiai állomása jegyzetei

1898. augusztus 8. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = 63.0 mm. (súlyedő.)

Hőmérsék = 21.4 °C

maximuma: 28.0 °C

minimuma: 14.0 °C

Párányomás: 14.5 mm.

Relatív nedvesség: 78%.

Felhőzet: ☉.—

Szélirány s erő: SE 1

Csapadék 24 órai: ☉.—

Dr. Círer.

Művészet, irodalom.

○ **Erélyes színigazgató.** Nem közönséges erélyű ember Deák Péter, a kinek színtársulata ez idő szerint Radna-Lippán működik. A lippai közönség úgy látszik nem rajong nagyon a színészetért s így nem csoda, ha Deák Péter haragszik s megróvja a hideg publikumot, a mely nem tudja méltányolni a művészetet. Az erélyes hangú megrovás a m. hó 29-iki színlapon, szóról-szóra a következő:

N. é. közönség! Van szerencsém tisztelttel értesíteni, hogy működésem csak augusztus hó 15-ig terjed, mert dacára annak, hogy kitűnő, szabatos előadásokat tartok, elsőrendű társulattal működöm s nap nap mellett új darabokat adok, azért mégis folyton üres házak előtt játszom, — ez a közöny páratlanul áll 20 éves színi működésem alatt, mert meggyőződhetek arról, hogy egy rendszeres társulattal állnak szemben. — Ilyenek után nem csoda, ha rendes társulat nem akar idejönni. A hátralevő 12 előadásra bérletet nyitok azon reményben, hogy azt szivesek lesznek felkarolni, hogy becses körükből tisztességes jó emlékekkel eltávozhatom.

Deák Péter,

a zombor--bajai színházak igazgatója.

○ **A legújabb körkép.** A millenniumi hódoló díszfelvonulás körképét megfestették Budapesten Márk Lajos és Eisenhut Ferenc festők s most ez a körkép a legújabb látványossága a fővárosnak. A körképen a zászlós urak mögött halad többek közt Somogy és Tolnavármegyék banderiuma is. A vérmező felőli oldalon levő banderiumok festői csoportja között foglalnak helyet Pécs város és Baranyamegye banderiumai is.

○ **Az új intendáns.** A hivatalos lap vasárnapi száma közli gróf Keglevich Istvánnak a budapesti m. kir. operaház és a nemzeti színház intendánsává való királyi kinevezését. Huszár Kálmán, belügyminiszteri miniszteri tanácsos, az opera volt kormánybiztosa, a Lipót-rend lovagkeresztjét kapta a királytól.

VASUTI MENETREND.**PÉCSRŐL INDUL:**

	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Budapestre	8:22	11:41	3:06	11:30
B.-Szt.-Lőrincz	8:48	12:12	3:40	12:07
(B.-Szt.Lőrinczről				
B.-Sellyére v. v. 4:55, tv. sz. sz. 9:15, v. v. 3:46)				
Uj-Dombóvár érk.	9:57	1:32	5:01	1:57
Kaposvár felé ind.				
gy. v. 10:08, sz. v. 1:56, gy. v. 6:31, sz. v. 2:15)				
(Báttaszék felé sz. v. 3:10 tv. sz. sz. 2:30)				
Uj-Dombóvárról ind. 10:04	2:32	5:21	2:56	
Budapestre k. p. u. é. 1:25	8:00	8:35	8:20	

Törvénykezés.

§ **Összbüntetés kiszabása.** Megirtuk már, hogy rövid idővel ezelőtt Szalai János, alias *Kalányos Antal* Mátyás cigányt hat havi börtönre ítélte a pécsi kir. törvényszék s a végtárgyalásra Vácról hozták el a jeles férfit, hol a szegzárdi kir. törvényszék által reá szabott két évi fegyházbüntetését üli most. Itt hat havi börtönbüntetést mért reá a törvényszék, de hogy Vácon tölthesse le azt is, ma öt havi fegyházbüntetésre változtatta azt, hogy folytatólag ülhesse le azt is Vácon a két esztendei, előzőleg rá mért büntetés letelte után.

§ **Halált okozó elgázolás.** A múlt évi december huszonkettedikén négy szabolcsi asszony ment hazafelé a pécsi hetivásárról: *Tóth* Andrásné, *Jelinek* Ferencné, özv. *Kertész* Jánosné és *Antóni* Józsefné.

Egy terhet szállító kocsis is haladt velük egy irányban az uton s épen a kocsis mellé jutottak, midőn szemben velük három, fával hatalmasan megrakott kocsis jött Pécs felé, melyek közül kettőnek kocsisa lassan és vigyázva hajtott el az asszonyok és a mellettük haladó kocsis között, a harmadiké azonban, *Ács* József olyan gyorsan és vigyázatlanul, hogy özv. *Kertész* Jánosné kocsija elütötte és a kerekek lábán haladva keresztül, azon olyan csonttöréseket okoztak, hogy a csontszilánkok a huson és bőrön áthatolva, nyílt sebet okoztak.

Az ut pora és más fertőző anyagok inficiálták a sebet, úgy, hogy midőn a sérült asszonyt hazaszállították és ott *Kaufmann* bányaorvos megvizsgálta, már megállapította a vérmérgezést és a pécsi közkórházba szállította a súlyos beteget.

A kórházban levágták a sérült lábat és iparkodtak a vérmérgezés további terjedését meggátolni, azonban ez mit sem használt, mert az asszony folyó évi január hatodikán meghalt.

A vigyázatlan kocsist ma vontá felelőségre a pécsi kir. törvényszék s miután a tanuvallomások kétségtelenné tették, hogy az ő gondatlansága okozta az asszony elgázolását, tehát közvetve halálát is, egy évi börtönbüntetést mért reá a törvényszék, mely ítélet ellen úgy a vádlott és védője, dr. *Lauber* Rezső ügyvéd, valamint *Zsolnay* György kir. főügyész helyettes felelősséget jelentettek be.

T a n ü g y .

)(**Állami szövőipari szakiskola Késmárkon.** Az 1880. évben Késmárkon alapított s 1894-ben teljesen újjászervezett állami szövőipari szakiskola célja szakképzett szövőket, mestereket és szövőgyárosokat kiképezni. Ezt a célt két évig tartó tanfolyamban valósítja meg, a melyben a növendékek úgy elméleti, mint gyakorlati kiképzést nyernek szakmájukban. Az iskolaév szeptember 1-én kezdődik, s június 30-ig tart; a féléves vizsgák január, az egész évié június végén tartatnak, Aki a kétéves tanfolyamot sikerrel végezte, végbizonyítványt kap, mely feljogosítja a szövőipar önálló folytatására s az iskola gondoskodik arról is, hogy a végzett növendékek nagyobb gyárakban megfelelő elhelyezést nyerjenek. Felvétetnek 14-ik életévüket betöltött s valamely polgári, vagy középiskola 2 osztályát, vagy az elemi iskola 6 osztályát elvégzett ifjak, kik,

ha a szövésben kellő gyakorlati kiképzéssel nem bírnak, augusztusban 4 heti tanfolyamra utaltatnak. A beiratások szeptember 1-től 10-ig tartanak, a melynél bemutatandó a keresztelő levél (születési bizonyítvány), a szülői vagy gyámi beleegyezés a tanfolyamba való lépésre s bevégzésére, újraoltási és iskolai bizonyítványok, végül a szövési gyakorlatról szóló bizonyítvány, ha az előkészítő tanfolyam alól való felmentés kéretik. Tandíjat és beiratási díjat a tanulók nem fizetnek, csak három frt. műhelybiztosíték teendő le. Bővebb felvilágosítással szolgál az intézet igazgatósága.

)(**A mohácsi polgári iskola.** A mohácsi áll. polgári iskola igazgatóságától vett értesülés alapján tudatjuk a közönséggel, hogy az V. fiu osztály meg fog nyitni a folyó év szeptemberétől kezdődőleg.

)(**A lőcsei m. kir. áll. főreáliskola** igazgatósága közhírré teszi, hogy a király lőcsei látogatása alkalmával az intézet tantermeiben az ottani kir. törvényszéket helyezik el s így a jövő tanévben a rendes tanítás csak szeptember 22-én kezdődik. Ezt megelőzőleg szept. 19-én lesznek a különféle vizsgálatok, a közbeső napokon pedig a beírások. — A főreáliskola közelebből átköltözik most épülő szép palotájába, hol az eddiginél jóval nagyobb számú növendéket fogadhat be.

)(**Kertészeti tanfolyamra felvett tanítók.** Folyó évi szeptember hó elsejétől kezdődőleg a gazdasági tanintézetekben két hétig tartó tanfolyamot rendeztet a földmivelésügyi m. kir. miniszter olyan tanítók részére, kik működésük helyén a kertészet érdekében sikeres tevékenységet fejthetnek ki. A pécsi tanterülethez tartozók közül *Krammer* Róbert és *Krammer* Antal mágoesi, *Dillmann* Lajos bozsóki és *Kocsis* Mihály siklósi tanítók vétettek fel erre a tanfolyamra és Keszthelyen fogják azt hallgatni s költségeik fedezésére egyenként negyven forintnyi államsegélyben részesülnek.

Közgazdaság.

□ **Állatjárványok.** A legújabb statisztikai kimutatás szerint megyénkben a következő állatjárványok uralkodnak: Lépfene: *Tapolca* 1 u. *Veszétség*: *Himesháza* 1 u., *Kassa* 2 u., *Karád* 1 u., *Kopács* 1 u., *Nagy-Bicsérd* 1 u., *Nádasd* 1 u., *Rugásd* 1 u., *Siklós* 2 u., összesen 8 község 10 udvar. *Takonykór és bőrféreg*: *Dárda* 1 udvar. *Tenyészbénaság és hólyagos kiütés*: *Hásságy* 3 u., *Magyar-Szék* 3 u., *Rákos* 7 u., összesen 3 község 13 udv. *Sertésorbánc*: *Egerág* 1 u., *Felső-Mindszent* 21 u., *Gyűrűfű* 5 u., *Ny.-Szent-Erzsébet* 9 u., *Piskó* 3 u., *Szellő* 5 u., *Szt.-Katalin* 2 udvar, *Vasas* 5 u., *Vaiszló* 1 u., összesen 9 község 52 udvar.

Sertésvész: *Áta* 9 u., *Bisse* 26 u., *Dráva-Szabolcs* 1 u., *Egerszeg* 20 u., *Gyüd* 16 udv., *Karancs* 1 u., *Kis-Dára* 6 u., *Misleny* 8 udv., *Regenye* 6 u., *Sásd* 12 u., *Siklós* 35 udvar, *Szilágy* 5 u., *Szökéd* 15 u., *Udvard* 9 udvar, *Vasas* 1 u., összesen 15 község. — *Somogy* megyében *veszétség* 1 községben 1 udvarban, *bőrféreg* 7 községben 11 udvarban, *sertésorbánc* 7 községben 21 udvarban és *sertésvész* 50 községben lépett föl. *Tolnamegyében* lépfene 3 községben 3 udvarban, *veszétség* 6

községben 7 udvarban, bőrféreg 1 községben 1 udvarban, hólyagos kiütés 5 községben 136 udvarban, sertésorbánc 2 községben 6 udvarban és sertésvész 36 községben uralkodik.

□ **Marhasó-árudák.** A földmívelésügyi miniszter a folyó év második felére a marhasó árát a megyében levő marhasó-árudákban a következőleg állapította meg: Pécsen 7-98, Mágocson 8-40, Szentlőrincen 8-20, Mohácson 7-32, Siklóson 7-65 és Vaiszlón 8-25 frt mmázsánként,

TÁVIRATOK.

— **Vasuti karambol.** (A „P. F.” eredeti távirata.) Ma éjjel az I. sz. gyorsvonat, amely este 10 óra 20 p.-kor Bécsből Égerbe elindult, a 160. sz. km. jelzőnél megállott, mert a vonat mozdonya használhatatlanná lett. Itt a bécs-prágai 211. postavonat, a melynek a gyorsvonatot a menetrend szerint Purbachban kellett volna bevárnia és előre bocsátania, neki ment a megállott gyorsvonatnak. Ez alkalommal az utolsó hírek szerint 6 utas és a gyorsvonat mozdonyvezetője súlyos, 21 utas és 4 kalauz könnyű sérülést szenvedett. Mindkét vonat több kocsija kisiklott. A vizsgálatot azonnal elrendelték.

— **Less-e kormányválság?** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A bécsi tárgyalások sikertelensége folytán

Budapestten erősen tartja magát a hír, hogy Bánffy báró lemondással fenyegetőzik. Irányadó körök ezt lehetetlen megoldásnak tartják.

— **Spanyol-amerikai béketárgyalások.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A spanyol minisztertanács az Amerikának adandó válasz szövegét véglegesen meghatározta. Ezt a jegyzéket, amely az Amerika által kitűzött békefeltételeket elfogadja, ma megtáviratozták Leon nagykövetnek, hogy a washingtoni francia nagykövethoz juttassa a fehér házban való átnyújtás végett. A jegyzék átnyújtásának első folyamánya lesz az *ellenségeskedésnek azonnali megszüntetése.*

— **Bolgár Ferdinánd a fekete hegyek országában.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Cettinjéből sürgönyzik, hogy Ferdinánd, bolgár fejedelem megérkezett oda s igen szíves fogadtatásban részesült.

Budapesti börze.

— Reich Jenő és Társa távirati jelentése. —

Bpest, aug. 8.

A budapesti gabona-börze árai ma a következők:

Buza, őszre: 8-81; későbbi szállítás: — — —
Tengeri, augusztusra: 4-27; őszre: 4-92. — Rozs, őszre: 6-50. — Zab, őszre: 5-35.

Az értéktőzsdén az áruk a következők: Osztrák hitelrészvény: 363.10. — Magyar hitelrészvény: 397.25 — Államvasut: 362-60.

Nyilt-tér.*)

GLEICHENBERGI GYÓGYHELY

Steierországban.

Gyógyeszközök: égvényes-földes források, savó, tehén és kecsketej (száraz takarmány), kefir, fenyő- és gyógyszer-belégzés, forrás-só-belégzés külön kabinokban, pneumatikus kamra, kénsavas, acél- és habzó fürdők, hidegvíz-gyógyintézet.

Idény május 1-től szeptember végéig.

Felvilágosítás és prospektus ingyen; megrendeléseket elfogad a **gyógyhely igazgatósága** Gleichenbergben.

Laptulajdonos

Felelőszerkesztő

SZAUTTER GUSZTÁV

PLEININGER FERENC

TAIZS JÓZSEF

kiadó.

Hirdetések.

Lakás kiadó!

Pécsen árpád-utca 30. sz. alatt egy 4 szoba, előszoba, konyha és mellék-helyiségekből álló lakás kiadó.

Rothmüller Károly áruháza

Pécsen a „Menyasszonyhoz” Király-utcza.

Fióküzletek: Arad, Győr, Szombathely, Kolozsvár, Versecz, N.-Beckerek, Salgó-Tarján és Fehértemplom.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **Budapestten** egy nagy

divat- és ruhakelme-üzletet

rendkívül olcsó áron megvettem, melyet most helybeli üzletomban

40%-al a gyári áron alul

árusítok el. Ajánlom a n. é. közönségnek, hogy ne mulassza el ezen alkalmat, mert az alatt felsorolt cikkek mind

hatalatlan olcsó áron kaphatók:

Legdivatosabb ruhakelmék, selymek, francia és belföldi kretonok, voiles, satinlissé és foulard, rumburgi, holla ndi, szepesi, sziléziai len- és cérna-vásznak, kanavász, inlet, grádli és damaszt ágyneműek, chiffon, valódi szepesi asztalneműek és törülközők, angol zsebkendők, butorkelmék, matracszövetek és ágyterítők, minden fajta szövet- és csipke-függönyök, futó és salon szőnyegek, belföldi és valódi angol gyapju-szövetek, férfi és női bélés-cikkek és minden a kézmű-áruhoz tartozó egyéb cikkek.